אם נתקלתם בבעיות תצוגה לחצו כאן לצפייה בדפדפן

בין הנצחה לניצחון

הנצחה היא פעולה הנעשית לשם שימור הזיכרון. המילה הַנְצָחָה נוצרה בעת החדשה, והיא משמשת בלשוננו לפחות מתחילת המאה העשרים – כפי שעולה מעיתוני התקופה. בבסיסה של ההנצחה עומדת המילה נֵצַח: הקמת זיכרון נצחי וברר־קיימה לאדם או לדבר.

מדור מיוחד ליום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופעולות האיבה

מדור מיוחד ליום העצמאות למדינת ישראל

התחדשנו – מנוע חיפוש חדש באתר

בחודשים האחרונים רוכז מאמץ רב בפיתוח מנוע חיפוש המכנס את כל המידע על המילים העבריות המצוי בשפע במאגרי האקדמיה, ובהצגתו ב"דף מילה" אחד.

במסגרת זו התחדשה האקדמיה ביישומים חדשים לטובת הציבור: אימצנו את "מילון ההווה" בעריכת שושנה בהט ומרדכי מישור באדיבות איתן אבניאון, לוחות נטייה ממוחשבים של הפועל העברי ומפתח הדקדוק – המסודר לפי ענפי הלשון.

להרחבה

מנגל? מְצֻלָה!

מְצֻלָה הוא מתקן לצליית בשר, ירקות ועוד. המילה שקולה במשקלם של כלים דוגמת מַקְלָף, מַמְחָה (בלנדר). האירוע החברתי של הצלייה במצלה ("על האש") הוא מְצָלָה – במשקל המילה מַשָּׁתָה. רשת המְצָלָה היא אֶסְכָּלָה, מילה שנשאלה ללשון חז"ל מן היוונית.

לצורך ליבוי האש בגחלים משתמשים בנַפְנֵף – חתיכת קרטון או כלי מיוחד שנועד לכך. נַפְנֵף נוצרה כמילת עגה, אך כשהוגים אותה במלרע (כמו עַפְעַף, גַּלְגַּל) היא נעשית מילה עברית תקנית.

עוד אלפי חלופות עבריות למילים לועזיות בחלופון שלנו

הומייה וצופייה

השירה המקראית ידועה בצורותיה המיוחדות. רבות מהן משמרות מאפייני לשון קדומים, והצורות הומִיָּה וצופִיָּה – המשמרות את אות השורש האחרונה יו"ד – הן דוגמה לכך.

הצורות הרגילות הן הוֹמָה וצוֹפָה. יו"ד זו (של גזרת ל"י) הייתה לכתחילה הגויה, כמו במילים צָפוּי, הָמְיָה, עֲלִיּוֹן, בִּנְיָן, אבל במקרים רבים היא הפכה לאות לא הגויה, כמו בפעלים צִפִּיתִי, תִּצְפִּינָה. במקרים אחרים היו"ד נשמטה כליל, כבמילים הָמָה, הָמוּ, יִצָּפָה, יִצּוּי, לְצִפּוֹת, מִצְפָּה.

להרחבה

שפה שאנשים אוהבים

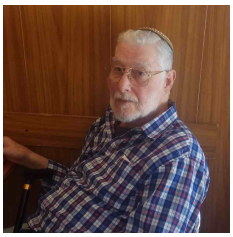

שאול רוטשטיין עבד כעצמאי וכשכיר בהכנת כתבי כמויות למכרז ובהכנת חשבונות סופיים. תפקידו האחרון עד פרישתו לגמלאות היה מרכז ארצי של חשבונות סופיים ובדיקתם במשרד הבינוי והשיכון.

בהמשך לתחום עיסוקו והשכלתו החליט לחבר מילון "מונחי בנייה" בעברית.

המילון למונחי הבנייה של שאול רוטשטיין

שימוש מטאפורי במונח הלכתי

מונחים הלכתיים הם קרקע פורייה לשימוש מטאפורי, וכך מונחים הלכתיים רבים מצאו להם מקום מחוץ לעולם ההלכה והם משמשים במשמעות מושאלת.

במאמר מאיר עיניים מאת אפרים בצלאל הלבני מובאות דוגמאות לתופעה הזאת, מלוות בהסברים לשינויים שחלו במונחים שונים עקב השימוש המטאפורי.

לקריאת המאמר החדש באתר

שאלה בעברית

תמיכה באקדמיה

עקבו אחרינו

להסרה מרשימת התפוצה לחצו כאן | ניהול הרשמות | תמיכה באקדמיה
האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401